

SSNV

● Samband sveitarfélaga í Norðurlandskjördæmi vestra

Kt: 541292-2419. Pósthólf 130. 530 Hvammstangi. Sími: 95-12830. Fax: 95-12605

Alþingi

Erindi nr. Þ 118 / 457

komudagur 12/12 1994

Menntamálanefnd Alþingis
Ágústa H. Lárusdóttir
Þórshamri v/Templarasund
150 Reykjavík.

Hvammstanga 05. desember 1994

Málefni: Umsögn um frumvarp til laga um grunnskóla, 126 mál (heildarlög).

Stjórn SSNV hefur farið yfir frumvarp til laga um grunnskóla og gert eftirfarandi athugasemdir, sem byggja meðal annars á samþykkt um málefni grunnskólans sem gerð var á 2. ársþingi SSNV sem haldið var á Blönduósi 26. og 27. ágúst 1994.

Samþykkt 2. ársþings SSNV um málefni grunnskólans.

"Ársþing SSNV skorar á Samband íslenskra sveitarfélaga og menntamálaráðuneytið að vanda allan undirbúning að flutningi grunnskólans til sveitarfélaganna.

Tryggja þarf sveitarfélögum nægilegt fjármagn til að standa undir þeim kröfum sem gerðar eru til grunnskólans á hverjum tíma.

Ársþing bendir á nauðsyn þess að fámennari sveitarfélögum verði gert kleift að standa jafnfætis fjölmennari sveitarfélögum með jöfnunaraðgerðum.

Ársþingið mótmælir harðlega hugmyndum um að lögfesta 10 mánaða árlegan starfstíma grunnskóla eins og lagt er til í frumvarpi til laga um grunnskóla.

Þingið varar við þeim hugmyndum að stytta starfstíma framhaldsskóla og færa hluta náms á framhaldsskólastigi yfir til grunnskólans.

Ársþingið bendir á nauðsyn þess að samkomulag náist um réttindi og kjör starfsmanna grunnskóla áður en sveitarfélögin taki við rekstri hans. Sátt þarf að nást um tilfærsluna til að hún geti átt sér stað.

Ársþing SSNV leggur ríka áherslu á að í nýjum grunnskólalögum þarf að tryggja svo sem kostur er, að saman fari fjárhagsábyrgð og vald til að ákveða hvernig rekstri grunnskólanna verði háttað. Þá leggur þingið þunga áherslu á að markmið með flutningnum á að vera betri menntun, hagræðing og jafnrétti íslenskra skólabarna til náms."

Síðan þessi ályktun var gerð hefur frumvarpinu verið breytt nokkuð meðal annars er nú hætt við að lögfesta 10 mánaða árlegan starfstíma grunnskólans og er það vel

Þar sem ekki hefur tekist að ganga frá málefnum kennara, kostnaðarliðir eru óljósir og hugmyndir um tekjur og jöfnunaraðgerðir ekki fullmótaðar, **leggur stjórn SSNV til að yfirfærslu grunnskólans til sveitarfélaganna verði frestað þar til niðurstaða er fengin.**

Sveitarstjórnarmenn hafa lýst sig reiðubúna til að taka við þessu verkefni en óttast nú mjög að þeir fjármunir sem til þarf muni ekki fylgja, þar sem ríkisvaldið heldur uppteknum hætti við að brjóta gerða samninga á sveitarfélögum í landinu.

ATHUGASEMDIR VIÐ EINSTAKAR GREINAR FRUMVARPSINS.

3. gr.

Í greininni er kveðið á um að grunnskólinn skuli vera einsetinn. Í ákvæði til bráðabirgða er gert ráð fyrir að því markmiði verði náð árið 2000. Stofnkostnaður vegna einsetningar grunnskólans mun kosta milljarða króna. Gera þarf ítarlega framkvæmda- og kostnaðaráætlun um hvernig að einsetningu grunnskólans verði staðið, jafnframt því sem sveitarfélögunum verði tryggðar tekjur til að standa undir kostnaði sem af því hlýst. Einsetning grunnskólans er svo kostnaðarsamt og viðamikil verkefni að aðlögunartími þarf að vera 10 - 15 ár að minnsta kosti.

4. gr.

Í lok greinarinnar segir: "Í grunnskóla skulu nemendur eiga kost á málsverði á skólatíma." Þetta er óeðlilegt ákvæði þar sem skóli er þannig staðsettur að nemendur fara heim til sín á matmálistímum. Jafnframt er óeðlilegt að lögbinda ákvæði um slíka þjónustu sem að með réttu á að vera í ákvörðunarvaldi viðkomandi sveitarstjórna.

9. og 10. gr.

Í þessum greinum og víðar í frumvarpinu kemur fram að Menntamálaráðherra hefur bæði ákvörðunarvald og eftirlitshlutverk með málefnum grunnskólans. Eftirlitshlutverkið er nokkuð aukið frá nügildandi grunnskólalögum. Í dag er eftirlitshlutverkið að miklu leyti rækt af embættum fræðslustjóra í hverju kjördæmi.

Stjórn SSNV telur ekki þörf á að ríkisvaldið hafi sérstakt eftirlit með starfi grunnskóla frekar en öðrum verkefnum sem sveitarfélögum eru falin, ekki síst í ljósi þess að verið er að fela sveitarfélögunum verkefnið til að auka völd þeirra og ábyrgð. Það eftirlit sem ákveðið verður að hafa með starfi grunnskólans er nauðsynlegt að verði nálægt starfsvettvangi hvers skóla og í sem bestri samvinnu við skólastjórnendur.

11. gr.

Í annarri málsgrein greinarinnar segir hvernig sveitarfélög skuli semja um aðild að grunnskóla og skiptingu kostnaðar. Í sveitarstjórnarlögunum er gert ráð fyrir stofnun byggðasamlaga um slík verkefni og hefur það víða verið gert um þann hluta rekstursins sem er nú þegar hjá sveitarfélögum. Lagt er til að byggðasamlög geti ráðið starfsmenn að viðkomandi skóla.

14. gr.

Foreldraráð verði felld niður úr greininni sbr. umsögn um 16. gr.

16. gr.

Stjórn SSNV leggur til að 16. greinin verði felld brott og númer greina á eftir henni hækki um einn. Í greininni er foreldraráði ætlað að fjalla um innri málefni skólans en það krefst meiri sérfræðipækkingar en hægt er að reikna með að sé til staðar hjá foreldrum almennt. Sjónarmið foreldra eiga greiða leið til skólans í gegnum skólanefnd og foreldrafélög.

18. gr.

Stjórn SSNV leggur til að síðasta málsgrein 18. greinar verði felld niður þar sem hún er fullkomlega óeðlileg.

20. gr.

Lagt er til að 20. greinin verði felld niður. Ákvæði annarra greina í III. kafla frumvarpsins eru fullnægjandi að teknu tilliti til athugasemda við þær.

21. gr.

Í greininni segir: "Verði húsnæði, er byggt var með stofnkostnaðarframlagi úr ríkissjóði, ráðstafað til annarra nota grunnskólans skal samið um uppgjör þess eignarhluta er þannig myndast. Náist ekki samkomulag skal eignin metin af dómkvöddum mönnum."

Stjórn SSNV telur rétt að þetta ákvæði greinarinnar falli niður, þar sem sveitarfélögin hafa séð um viðhald og endurbætur þessa húsnæðis um langt árabíl og þetta húsnæði því eign sveitarfélaganna nú þegar.

22. gr.

Stjórn SSNV leggur til að ákvæði greinarinnar um ráðstöfun á skólahúsnæði falli brott þar sem óþarfi er að veita sveitarfélögum heimild í lögum til að ráðstafa eignum sínum.

23. gr.

Stjórn SSNV leggur til að síðasta málsgrein 23. greinar falli brott. Ekki þarf að setja í lög að lög eigi að gilda.

27. gr.

Stjórn SSNV bendir á mikilvægi þess ákvæðis 27. greinar að við ákvörðun daglegs og vikulegs starfstíma nemenda í grunnskóla skuli þess gætt að í heild fari hann ekki fram yfir hæfilegt vinnuálag miðað við aldur og þroska nemenda. Það er mat stjórna SSNV að fyrirhugaður kennslutími sé of langur hvað varðar yngstu nemendurna. Í 1. til 4. bekk skal vikulegur kennslutími vera að hámarki 1000 mínútur eða 25 kennslustundir.

31. gr.

Orðið "foreldraráð" falli niður sbr. umsögn um 16. grein.

32. gr.

Stjórn SSNV leggur til að síðasta málsgrein 32. greinar verði felld niður. Valgreinar sem boðið er uppá í hverjum skóla eru skilgreindar í skólanámskrá og koma til umsagnar skólanefndar.

33. gr.

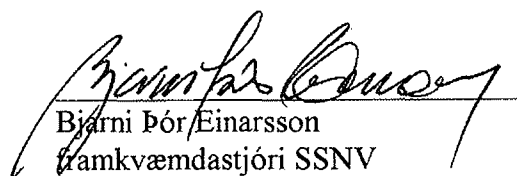
Stjórn SSNV tekur undir umsögn Sambands íslenskra sveitarfélaga um þessa grein með þeirri viðbót að skólastjóri ákveði hvort námsgögn séu afhent nemendum til eignar eða afnota.

41. gr.

Stjórn SSNV leggur til að næstsíðasta málsgrein 41. greinar orðist svo: "Óheimilt er að víkja nemanda úr skóla **til langframa** nema honum hafi verið tryggt annað úrræði."

Að öðru leyti tekur stjórn SSNV undir umsögn Sambands íslenskra sveitarfélaga um frumvarpið.

Virðingarfyllt

Bjarni Þór Einarsson
Samkvæmdastjóri SSNV